ПАМ'ЯТАЄМО МИНУЛЕ · 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА · 100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ — БУДУЄМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК · UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXIII. No. 114. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 22-го ЧЕРВНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JUNE 22, 1976 Ч. 114. VOL. LXXXIII

ПОЧАВСЯ „УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖДЕНЬ" У ВАШІНҐТОНІ. КРАЙОВИЙ КОМІТЕТ 200- І 100-РІЧЧЯ ЗАКЛИКАЄ ДО МАСОВОЇ УЧАСТИ В УКРАЇНСЬКІЙ ВСЕНАРОДНІЙ МАНІФЕСТАЦІЇ ТА В „ПОХОДІ ВОЛІ" ЦІЄЇ СУБОТИ

НИКОЛАЙ ЛЕВЧЕНКО ВТІК ЗІ СОВЄТСЬКОГО КОРАБЛЯ, ПРОХАЄ ПРИТУЛКУ В АМЕРИЦІ

Балтимор, Мд. — На початку червня до пристані в Балтиморі прибув совєтський корабель „Скульптор Вютетич". В п'ятницю, 11-го червня, моряк Николай Левченко, скориставшись догідним моментом, покинув непомітно чердак корабля і годину пізніше з'явився на поліційній станиці, де він попросив політичного азилю, заявивши, що не бажає більше повертатися до Совєтського Союзу. Він також просив дати йому можливість залишитися в ЗСА на сталий побут. Поліційний старшина негайно повідомив про випадок еміграційне бюро, яке зайнялось Н. Левченком і перебрало його під свою опіку. Державний департамент повідомив про випадок совєтське посольство у Вашінґтоні. Совєтські урядовці в свою чергу зажадали зустрічі з Левченком, яка відбулася в середу, 16-го червня, і на якій Левченко в приявності представника Державного департаменту і представників совєтської амбасади повторив своє бажання залишитися в ЗСА. Тепер розглядається справа Левченка, але ніхто не сумнівається, що він таке право на побут одержить, тим більше, що американці мають дуже сумний досвід з іншим „совєтським" моряком Сімасом Кудіркою, про якого згадала американська преса знову при нагоді справи Левченка.

XII Конґрес і маніфестація у Вашінґтоні були предметом нарад громадських представників у Філядельфії

Філядельфія, Па. (УККА). — Попередньої неділі, 13-го травня тут заходом Управи Відділу УККА відбулася Громадська Нарада і Загальні Збори Платників Українського Народного Фонду, в яких взяло участь понад 50 представників.

Зборами проводив проф. Петро Стерчо, голова Відділу УККА, а секретарював Роман Савчак. На зборах виголошено чотири інформативні доповіді, а прелеґентами були: ред. Ігнат М. Білинський, секретар УККА, п-і Дзвінка Швед, з Комітету Оборони Валентина Мороза, д-р Іван Скальчук, голова місцевого Комітету 200-річчя Американської Незалежности й 100-річчя Українського Поселення в Америці, та д-р Володимир Душник, редактор „Українського Квартальника", який заступав Централю УККА з Ню Йорку.

Ред. Білинський згадав, що у зв'язку з надходячим XII Конґресом Українців в Америці тут і там появляються різні голоси, які домагаються „радикальної" зміни структури УККА і т. п. Він твердив, що УККА є організацією організацій, яка керується власними статутовими законами і конвенційними постановами. Для підготови Конґресу працюють комісії, між ними статутова комісія, яка розглядає всі можливі пропозиції для поліпшення самого функціонування та діяльности УККА. В тих справах перший голос мають українські центральні організації, Відділи УККА та платники Українського Народного Фонду, бо це вони є основою цілої системи УККА.

Д-р Душник говорив про 36-річну історію УККА, як теж згадав про політичні змагання американських українців за визнання української нації та про змагання до повної консолідації української громади ЗСА. УККА є виявом тієї консолідації. До виконання своїх завдань УККА повинен мати відповідний та кваліфікований апарат людей, тому проблема фінансів є все одною з найважливіших причин успіхів чи невдач кожної організації.

В дальшому прелеґент говорив про значення „Українського Тижня" у Вашінґтоні та закликав присутніх до масової участи у цьому національному здвизі 26-го червня ц. р. Він також говорив про книгу УККА, яку він редаґує та яка буде більшим твором про історію українського поселення в Америці.

П-і Дзвінка Швед звітувала про обширну працю Комітету Оборони Валентина Мороза та зв'язки, які Комітет встановив з різними американськими провідниками та організаціями, а зокрема з деякими американськими законодавцями.

Кінцевим промовцем був д-р Іван Скальчук, голова Комітету 200-річчя та 100-річчя у Філядельфії. Він звітував про відбуті імпрези в рамках громадського „Український Тиждень", що буде влаштований в серпні ц. р. Програма цього тижня включатиме мистецькі виступи українських ансамблів, виставку українського мистецтва, книжок і т. п. Український Комітет дістав дотацію в сумі 30,000 дол. з тим, що таку саму суму доложить українська громада.

В довгій дискусії, якою проводив проф. Стерчо, порушено такі справи, як участь українців в Екваристійному Конґресі в липні ц. р. у Філядельфії, справу приїзду Патріярха Йосифа, справу минулих відвідин Леоніда і Тетяни Плющів, участь філядельфійської громади в „Українському Тижні" у Вашінґтоні і т. п. Досі зорганізовано вже 8 автобусів, й Управа Вд. УККА робить всі можливі старання, щоб ще більше автобусів виїхало до Вашінґтону.

РЕД. ІВАН КЕДРИН ВИДУЖУЄ ПІСЛЯ ОПЕРАЦІЇ

Ню Йорк. — Ред. Іван Кедрин - Рудницький з кінцем минулого тижня перейшов в одному з місцевих шпиталів операцію сліпу кишки і тепер видужує, перебуваючи під опікою д-ра Олексія Лятишевського, який перевів операцію. В лікарні ред. Кедрин залишиться до кінця цього тижня. Не маючи іншої можливости, він прохає цією дорогою передати подяку всім численним громадянам, які виявили турботу його здоров'ям та висловили йому побажання швидкого видужання.

Ред. І. Кедрин-Рудницький

ЗАКЛИК УКРАЇНСЬКОГО КРАЙОВОГО КОМІТЕТУ

Почався „Український Тиждень" у столиці країни, Вашінґтоні. Ціллю його є відзначити 200-річчя Американської Революції і побудови самостійної держави та 100-річчя масового українського поселення в ній. Відзначуючи 200-річчя Американської Революції, ми підкреслюємо свою відданість великим ідеалам, що їх та Революція видвигнула, а відзначаючи 100-річчя нашого поселення, ми прагнемо показати не лише свою силу, але свою готовість, як найактивніше причинитися до здійснення тих ідеалів в ЗСА, в цілому світі, а в першу чергу в Україні, країні наших батьків. Всі наші виступи, гасла, транспаренти насголосять це. Хай же наші поступки і слова будуть гідні того великого завдання.

Вже в понеділок, 21-го червня, були відкриті виставки в приміщеннях Мартин Лютер Кінґ Лайбрері при 901 "G" Норт Вест вулиці в центрі столиці. Виставку образотворчого мистецтва зорганізувала Спілки Мистців Українців в Америці (ОМУА), яку очолює різьбар М. Черешньовський; виставку вишивок зорганізувала Мирослава Стахів, народного мистецтва О. Масник, українські книжки Український Книжковий Центр, очолений М. Денисюком. Поблизькі українські громади повинні організувати групові прогулянки в часі „Українського Тижня", наголошуючи в першу чергу участь нашої молоді у них.

В четвер, 24-го червня, українська молодь відвідає Білий Дім у Вашінґтоні й матиме там майже цілоденну програму, спеціяльно їй присвячену.

В п'ятницю, 25-го червня, в залі Колдвел Католицького Університету Америки відбувається симпозіюм українських науковців, спонзорований НТШ-УВАН-Українським Дослідчим Інститутом Гарварду. Імена видатних науковців і діячів забезпечують високий позем цього симпозіюму, а широке зацікавлення ним науковими й урядовими та суспільними колами столиці вказують на його вагу.

Субота, 26 червня, кульмінаційний пункт „Українського Тижня" і взагалі наших відзначувань обидвох роковин. Це день Всенародного Здвигу, який має показати нашим другам і недругам та нам самим, ким ми є і на що ми спосібні! Здвиг почнеться збіркою біля пам'ятника Будівничого Американської Держави і першого Президента ЗСА, Джорджа Вашінґтона. Довкруги спеціяльно побудованої трибуни зберуться прапороносці з почотами біля своїх прапорів, формації молоді в одностроях, організації і всі учасники. Кожна організація і кожна місцевість матимуть свої транспаренти, гасла, назви, а в першу чергу свої прапори. Кожен учасник повинен бути відзначений жетоном, який Крайовий Комітет видав для відзначення 200- і 100-річчя. Хай столиця країни замаркорить ними!

Голова Крайового Комітету Йосип Лисогір відкриє Здвиг, молодь зложить салют Першому Президентові, після чого почнеться похід. Похід очолять Почесні Великі Маршали, порядкуватимуть ветерани-впорядники зі синьо-жовтими опасками. Просимо всіх іти колонами, не одинцем, і тільки призначеними для походу вулицями: від місця збірки вул. 17 до Конектикат евеню, нею до „П" вулиці і нею аж до пам'ятника Т. Шевченка. В різних пунктах походу буде вода до пиття та переносні санітарні вмаштування для користування учасниками походу.

На площі паркування церкви Пілігримів, що біля пам'ятника Т. Шевченка, будуть станки з харчами й напитками.

В програмі коло пам'ятника Т. Шевченка виступатимуть найвидатніші представники державного уряду, репрезентанти американської громадськости та провідні українські діячі.

Цей великий день буде закінчений Репрезентативним Концертом у найкращій залі столиці, Конститюшен Гол, що почнеться в год. 7-ій вечора. Конститюшен Гол міститься близько того місця, де почнеться Здвиг. Хто ще не матиме квитка вступу на концерт, зможе набути його в касах Конститюшен Гол, що будуть відкриті цілий день, або тепер у Вашінґтоні: О. Зенюк (301) 622-0463, Б. Скаскія (301) 434-1217, О. Петренко (301) 439-9416.

В неділю відбудеться особлива, перший раз в історії української громадськости в ЗСА, імпреза на Арлінґтон Національному Цвинтарі. Будуть зложені вінки на Могилі Незнаного Вояка, а відтак буде відправлений соборний Молебень Ієрархами Українських Церков в амфітеатрі на цвинтарі.

Цим „Український Тиждень у Вашінґтоні буде закінчений.

В справі приміщень на нічліги просимо звертатися до канцелярії УККА, або прямо до Вашінґтону на слідуючу адресу: Bicentenial Lodging Locators, 451 Pennsylvania Ave., N.W. Washington, D.C. 20001 tel.: 737-6070.

Хто бажав би, то може винайняти зарезервоване Крайовим Комітетом приміщення в Дюпон Плэза Готель, тел. 202 483-6000, де за подвійну кімнату ціна 46.00 дол. Так само зарезервовані кімнати в готелі ІМКА, два блоки від Білого Дому.

Громадянки і Громадяни! ПРИЙШОВ ЧАС ПОКАЗАТИ СЕБЕ!

Президія Українського Крайового Комітету 200-Річчя Америки

Йосип Лисогір голова	Едвард Попіль заст. голови	Іван Винник заст. голови і фін. референт
Ярослав Гайвас заступ. голови і орг. реф.		Іван Базарко секретар

„РАЙОН БЛИЗЬКОГО СХОДУ ЗНАЧНО БЛИЖЧЕ ДО СОВЄТСЬКОГО СОЮЗУ..." — ПЕРЕСТЕРІГАЄ І ПОГРОЖУЄ МОСКВА

Москва. — Офіційна совєтська пресова агенція ТАСС у зв'язку з різким загостренням кризи в Ливані опублікувала ще в п'ятницю, 18-го червня і повторила у пізніших днях окремий комунікат уряду СССР, у якому між іншим говориться: В останніх днях розвиток подій у Ливані набирає трагічного характеру. Братовбивча війна, у якій араби б'ються проти арабів, стає все більше кровопролитною. Те що відбувається в Ливані, переростає внутрішньо ливанські рамки. Про це свідчить, зокрема, заява Франції щодо можливости посилки в Ливан контингенту французьких військ. Військово - морські сили ЗСА, як і раніше, курсують поблизу берегів Ливану. Совєтський Союз вже виступав з попередженням про те, що обстановка в Ливані і в цілому на Близькому Сході, може ускладнитися, якщо не буде покладено край спробам іноземного втручання в справи Ливану. Щодо тих держав, які, посилаючись на заінтересованість у становищі, що створилося в Ливані, виступають з погрозами прямого воєнного втручання в справи Ливану, то Радянський Союз змушений у цьому зв'язку заявити: район Близького Сходу значно ближче до Совєтського Союзу, ніж до тих, хто виступає з такими погрозами, і він в усякому разі не менше заінтересований у тому, як розвиватиметься обстановка в Ливані і навколо нього. Цього нікому не слід випускати з уваги".

Почалась масова евакуація американських громадян з Ливану

Бейрут, Ливан. — Президент Джералд Форд наказав керівникам американської амбасади розпочати евакуацію всіх американських громадян з Ливану і допомогти також тим чужинцям, які бажали б на всякий випадок покинути Ливан. Евакуацією охоплені також члени амбасади, які не конечно потрібні для продовжування праці в амбасаді. Теперішній стан затруднених в амбасаді виносить тільки 55 осіб. В неділю, 20-го червня ц. р., члени морської піхоти ЗСА з допомогою озброєних членів Палестинської Визвольної Організації, вивезли з Бейруту 263 американців і осіб іншої національности, які перейдуть грецьким кораблем до Атен на тимчасове перебування. Евакуацій ні і заходи розпочала також англійська і багато інших европейських амбасад. Тому, що громадянська війна у тій країні набирає на силі і поширюються вбивства чужинців в Бейруті і околиці, чужинецькі амбасади вважають, що небезпечно є відтягати з дальшими плянами виселення їхніх громадян.

Д-р Атанас Фіґоль очолив Секретаріят КУВПД

Ню Йорк. (О. В.) — В днях 19-20 червня тут в готелі „Рузвелт" відбулася Сесія Конґресу Української Вільної Політичної Думки. В суботу відбулася перша частина Сесії, яка була сполучена з бенкетом, що ним керував д-р Роман Барановський з Вашінґтону. До почесної Президії були запрошені д-р Олекса Яворський (голова УНДО), д-р Василь Гришко (почесний голова УРДП) з дружиною, д-р Михайло Воскобійник (голова УРДП) з дружиною, д-р Богдан Кордюк з Мюнхену (голова Політичної Ради ОУНз), інж. Омелян Тарнавський з Торонта (безпартійний сектор КУВПД), маестро Иосип Гірняк та пані Дарія Кузик. Програму доповіді виголосив голова Тимчасового Секретаріяту КУВПД д-р А. Фіґоль з Европи на тему: „КУВПД з перспективи п'ятьох літ", і мґр Роман Ільницький на тему: „Аналіза українського політичного життя на еміграції та пропозиції реформ".

Д-р Атанас Фіґоль

З'їзд продовжувався доповідями, звітуваними різних комісій та широкою дискусією над програмовою доповіддю, яку виголосив д-р Василь Гришко на тему: „Оцінка становища в Україні, програмові позиції середовища КУВПД та висновки" і над співдоповідями представників молодого покоління — Романа Купчинського та Віктора Кошарного.

З'їзд вітали письмово громадяни з різних міст ЗСА і Канади, а усно — д-р Олег Волинський від Конференції Українських Професіоналістів. На залі було 120 осіб, в тому числі 40 осіб — діячів молодшого покоління: ЦЕСУС, СУСК, „Мета" і „Діялог" з Канади, Комітет оборони радянських політичних в'язнів. Ініціятивна група молоді була на сесії в характері спостерігачів. В неділю З'їзд продовжувався ... Президія Пленарної Сесії діяла в складі: д-р А. Фіґоль, д-р М. Воскобійник, мґр. Р. Ільницький, д-р Е. Перейма. В цілому в Сесії взяло участь 150 осіб із ЗСА, Канади й Европи. Сесія прийняла декларацію про цілі КУВПД і резолюцію щодо становища в Україні. Вибрано постійний Секретаріят в складі: голова А. Фіґоль і члени — М. Воскобійник, Р. Ільницький, Р. Барановський, Е. Перейма, І. Дубилко, Л. Чудовський, А. Гудовський, Т. Сендзік, М. Малецький, Марія Миколенко, В. Витвицький, Ст. Кулик, М. Царинник, Ом. Тарнавський, Д. Кузик, О. Мотиль, М. Могилін та Ірина Шох.

НІНА СТРОКАТА-КАРАВАНСЬКА ДЯКУЄ АМЕРИКАНСЬКИМ МІКРОБІОЛОГАМ ЗА ДОПОМОГУ

Вашінґтон (УІС „Смолоскип"). — Американське Товариство для Мікробіології (АСМ) одержало відкритий лист від Ніни Строкатої-Караванської, одинокого члена АСМ з України.

У своєму листі Ніна Строката, український мікробіолог з Одеси і бувший політичний в'язень з СССР, складає подяку американським мікробіологам за несенну їй моральну допомогу в часі її чотирирічного ув'язнення.

Ніна Строката була звільнена з Мордовських концтаборів з початком грудня 1975 р. Вона не одержала дозволу на поворот в Україну і відбуває своє одноірічне заслання в невеличкій місцевості на південь від Москви.

Після її звільнення, американським мікробіологам вдалося сконтактуватися з Н. Строкатою та відбути з нею телефонічну розмову. В часі телефонічної розмови мікробіологи запросили Н. Строкату на свою річну Конвенцію, яка відбулася в днях 2-7 травня 1976 року в Атлантик Сіті. Ніна Строката радо прийняла запрошення і була переконана, що совєтські власті не будуть тані застереження проти такої її поїздки.

У міжчасі Екзекутивний Секретар АСМ д-р Р. В. Сарбер вислав їй членську виказку АСМ і офіційно повідомив листом з 18 березня 1976 р., що вона являється повноправним членом АСМ. Рівночасно було полагоджено відповідні формальності, зв'язані з її евентуальним приїздом, про що повідомлено її і Американську амбасаду в Москві.

Багато мікробіологів, які давали моральну підтримку Ніні Строкатій в часі її ув'язнення, очікували її приїзду до Атлантик Сіті. На жаль, Н. Строката на Конвенцію не прибула. Затенаслідком від неї лист, який в англійському перекладі подав до відома Екзекутиві АСМ д-р Андрій Зварун, ініціятор багатьох акцій в її обороні. Згідно з інформацією, одержаною в Бюрі АСМ у Вашінґтоні, лист Н. Строкатої буде опублікований в найближчому випуску „Вістей АСМ" і цим шляхом дійде до 24-ох тисяч членів АСМ по цілому світі.

Нижче подаємо повний текст цього відкритого листа Ніни Строкатої, копію якого передали нам до опублікування а м ериканські мікробіологи:

ЛИСТ НІНИ СТРОКАТОЇ-КАРАВАНСЬКОЇ

21. 3. 76

Вельмишановні колеги, друзі!

Перечулена Вашою увагою, поспішаю скласти подяку Вам, панове, та всім американським колегам, які своїм співчуттям допомогли мені знести все, що випало на нашу долю минулого „Жіночого року".

Листа від членів Вашої Мікробіологічної асоціяції, передплачувані для мене фахові журнали, проспекти лабораторій та видавництв — то все виповнило й прикрасило час перебування на суворому тюремному режимі. І коли іноді несподівано випадала можливість поділити ті розкоші із Стефанією Шабатура, яка була закрита в сусідній камері, ті розкоші ставали ще й прикрасою тюремних буднів окрадененої української художниці.

Змушена оселитись у провінції, я цілком позбавлена фахових наукових контактів, а тому з радістю приймаю Вашу пропозицію приєднатись до науковців, які зберуться на свою річну конференцію.

Якщо не зможу скористати з Вашої пропозиції, я прошу розглядати цей лист як відкритий лист-подяку до всіх членів Американської асоціяції мікробіологів.

Не сподіваючись на зустріч, з пошаною та приязню до Вас усіх

Ніна Строката

Ніна Строката, дружина українського письменника і публіциста Святослава Караванського, скінчила в 1947 році з відзнакою Оде-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Роман і Сузанна Рудницькі радо послужать своїй громаді

Ню Йорк. — Міжнародної репутації пяніст-віртуоз Роман Рудницький та його дружина Сузанна, також відома із своїх вокальних виступів на естрадах концертових заль, завжди готові послужити своїй українській громаді виступами на українських імпрезах — заявили обидвоє артисти під час своїх відвідин у „Свободі" минулого четверга, 17-го червня, відповідаючи на заввагу, що наші громади, можливо, вагаються із таким запрошенням для них з уваги на їх міжнародну репутацію.

Відвідавши редакцію „Свободи" вже в нових її приміщеннях, Роман Рудницький, який — як відомо — є також професором музики в Янгставнському стейтовому університеті, розповів про своє минулорічне концертове турне в Румунії і Англії та його виступ із симфонічною оркестрою, як також про спільні концерти зі своєю дружиною Сузанною на американських сценах в Ню Йорку, Філядельфії, Маямі, Янгставні та інших містах: „Моїм великим бажанням є виступати на українських імпрезах, чи виключно з індивідуальними концертами, чи на різного роду фестивалях, чи хоча б на імпрезах які цього року відбуваються у зв'язку з відзначуваннями 200- і 100-річчя. Я хочу грати на концертах для наших людей" — сказав пяніст.

Пяніст Роман Рудницький з дружиною-співачкою під час відвідин у „Свободі". За ними стоїть ред. Любов Коленська.

Співачка, сопрано Сузанна Рудницька, із щирим за-

(Закінчення на стор. 3-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Повчаюча метушня

Мова, очевидно, про передвиборчу метушню. А тому, що з усього можна витягнути відповідну науку, що з усього, як доброго, так і злого, можна чогось навчитись, то така передвиборча метушня в багатьох відношеннях повчаюча.

До цього „повчання" долучується ще й вакаційний сезон. Правда, між американським і українським розумінням вакаційного сезону є поважна розбіжність. Ми називаємо його „огірковим сезоном", в якому — в нашому розумінні — люди повинні відпочивати, купатись, грітись на сонці і взагалі вакаціонувати". Американське розуміння цього вакаційного сезону з'ясував дотепно в „Ню Йорк Таймсі" відомий його співробітник Джеймс Ростон, називаючи його „дурнуватим сезоном" та доказуючи це досить переконливими політично - передвиборчими аргументами. На його думку, головна прикмета цього „дурнуватого сезону" та, що в ньому ніщо не діється згідно з пляном. Наприклад: розсварені демократи об'єднуються, а об'єднані республіканці сваряться, президенти при владі не можуть дати собі ради з акторами, а секретарки і телефоністки в Конгресі, які не вміють друкувати на машинці ані відповідати на телефони, нагло в газетних повідомленнях мають більше уваги, ніж самі законодавці.

Під знаком цієї „сезонової непередбачливости" стоять недалекі конвенції двох великих партій, Демократичної і Республиканської, зокрема Республиканської. Факт бо, що багато делегатів, які зобов'язані голосувати на президента Форда, воліли б голосувати на Рігена. З цього вдоволені та з цим зв'язують деякі свої надії Нелсон Рокефеллер і Джон Конналі. Вистачило б, щоб під час кількох перших голосувань не було приявних тих „збаламучених" делегатів, які зобов'язані голосувати на одного, а воліли б другого кандидата, бо це відкрило б нові можливості для третього чи четвертого кандидата „ін пекторе", себто формально не зголошеного, але тим не менше кандидата.

Справа вибору демократичного кандидата виглядала б уже перерішена, бо Джіммі Картер не має ані одного поважного конкурента. Але так цілком певно не думає каліфорнійський губернатор Джері Бровн і, мабуть, сенатор Гомфрі. В „дурнуватому сезоні" все можливе.

Але найбільш повчаючою в теперішній передвиборчій метушні є таки переможний „правиборчий похід" Джіммі Картера. Як це могло статися, що відносно маловідомий колишній губернатор Джорджії нагло здобув собі найбільшу популярність серед демократичних виборців? Таємницю цієї наглої популярности розкриває інший співробітник „Ню Йорк Таймсу", Том Вікер. Відкликаючись на слова і вияснення самого Картера, Вікер добачує перемогу Картера в тому, що він постійно ідентифікував себе з американським народом, він не вважає і не називає інших „злими" чи „дурнями". Головною тезою його передвиборчої кампанії є концепція, що американський нарід потребує президента і уряду, щоб були такі добрі, як нарід.

Того хоче також добрий і мудрий нарід. Наука з цього сама напрошується.

Одеса даремно чекає на оперовий музей

Одеса. — Київська газета „Культура і Життя" з 6-го червня в рубриці „Газета і читач" коментує лист одеситa С. Шамановського, ветерана сцени, в цій же газеті з 4-го травня про потребу зорганізувати в Одесі Музей для збереження матеріялів про історію славного Одеського Театру опери та балету, і відповідь на цей лист директора цього театру А. Одинокова, який таку кімнату „одну з найкращих", вже виділив у театрі для нього. Але... президія Українського Товариства охорони пам'ятників історії та культури досі не виділила коштів на виготовлення Музейного обладнання..." Газета журиться, що „знову відкриття театрального Музею відкладається на невизначений строк".

М. Л-ий

АМЕРИКАНСЬКІ ШВЕДИ

Гаральд Гамрін, кореспондент шведської газети „Дагенс Нігетер" у довшій статті стверджує, що шведи, які живуть у ЗСА, починають усе більше розуміти, що етнічно вони є шведами. „Одного осіннього дня в 1846-му році, — розповідає він, — одинадцять шведських іміграниів, що вибрались були до врожайних рівнин Міннесоти, втратили свій корабель і опинились у скрутному положенні в Боффало. Декотрі з-поміж них поїхали у північно - західний кут Пенсильвенії. Нині їхні нащадки живуть у Мавнт Джувет. Сільський цвинтар на горбі напроти гір Алегені, що вкритий лісами, розтягнулися лагідно, — це наче у шведській провінції Смаляндy, але маленькі американські прапори кидають тіні на низькоконошену траву. Одначе нагробні камені — це спокійні монументи старої батьківщини Йонсона, Сіберга, Акермонда, Меляндерга, Валіна, Люндберга, Свансона, Нельсона.

Хата Едни Йонсон стоїть при тихій вулиці Мейну. На мансарді є невеличка скриня, така як ті, що їх сотні тисяч шведських емігрантів везли зі собою на вітрильних кораблях 19-го століття. Скриня гарно вималювана, із зазначеною датою 1834, належала правдоподібно до діда й баби з материного боку. Една показала кореспондентові зложений клаптик паперу на якому цей документ на ... місці на бюрку у вітальні. Під датою 6-го травня 1881 року цей папір стверджує коротко, що дід „від'їжджають до Північної Америки", що вони „мають задовільну досвідченість деклямації і християнської релігії", що „можуть прийняти Святе Причастя" та що „можуть втішатися довір'ям громадянства". „Це багато значить", — каже кореспондент, — належати до батьківщини ранніх генерацій. Шматинки в крамницях залізних виробів до держання гарячої посудини і спеціяльна шведська мустарда у м'ясарнях — це зовнішні ознаки того споріднення. Багато мешканців Мавнт Джувет відвідали рідні села в провінціях Сканії, Смаляндy і Галянду. На диво велика кількість мешканців знають деякі шведські слова, а один або два можуть порозумітися в рідній мові — між ними є навіть американці другої і третьої генерації".

„Не завжди було воно так, — розповідала Вівіен Карльсон кореспондентові, як я була молода, майже в ніякому шведсько - американському домі не вміли говорити по - шведському. Нічого не можна було діяти. Так скоро, як тільки можливо, ми повинні були засимілюватися, щоб прийняти звичаї й обичаї нового краю, мову і спосіб вмівання". Треба було дві або три генерації шведських американців у ЗСА, щоб наново відкрити Швецію. Але сьогодні, як видно, воно дійсно відбувається. Цей феномен мабуть є у зв'язку з подібними рухами серед численних етнічних груп у ЗСА. Вони починають наново відкривати, що вони спричинилися до сьогоднішнього розвитку Америки, в біді та щасті до американської мрії. Як ои там воно й не було, не є це справа ностальгії і сантиментальности. Може це попросту сконстатування факту, що американська мрія вступила в нову еру".

Хірургія в Україні

Київ. — „Радянська Україна" з 8-го червня подає статтю київського лікаря О. Шалимова, член-кореспондента Академії Наук УССР, директора Київського науково-дослідницького інституту клінічної та експериментальної хірургії, написану з приводу відкриття у Львові 9-го червня „XIII З'їзду хірургів України". Про сам з'їзд в статті нічого не кажеться, а підкреслюється перерізні досягнення „в хірургії України", хоча не подається жадних числових даних. Напр., пишучи про збільшення кількости лікарів, написано, що їх „... у самій тільки Харківській області тепер більше, ніж їх було на всій Україні до революції", а пишучи про смертність від апендициту, він каже, що вона в Україні „зведена до мінімуму. Вона набагато нижча, ніж у багатьох капіталістичних країнах..."

Як велике досягнення совєтської медицини автор згадує наявність при операції анестезіолога: „Хірургові в напруженій боротьбі за життя людини тепер допомагає ще один лікар — анестезіолог, який робить знеболювання"; в кожному місті також створюються великі відділи по реанімації, „в них подаватиметься найкваліфікованіша допомога при так званій клінічній смерті".

Пишучи далі про „перевагу радянської медичної науки" супроти капіталістичної, автор хвалиться успіхами совєтських хірургів у операціях легень, „виразкової хвороби шлунка і дванадцятипалої кишки, непрохідності кишечника тощо", а при операціях серця згадано, що вони з успіхом робляться і „радянськими і американськими хірургами".

Роман Шраменко

МЕТРИЧНА СИСТЕМА В АМЕРИЦІ

(3)

Напрям та координація зміни

Говорячи про факт переходу Америки на метричну систему, треба собі уявити хоч в приблизнім сенсі, що це є надзвичайно велика, дуже скомплікована і контовна справа. Тоді, коли індивідуальна людина користується у своїй хаті ярдом, чи футом, або нічим, бо все є уложене в певний стандарт, який себе знаходить в будові нового, чи зміні старого на нове, тоді в мільйоновій продукції будь - якого продукту це виглядає далеко інакше.

Прошу собі уявити, що першу - ліпшу пляшку чи баньку ми без більшої застанови по зужитті продукту викидаємо, щоб купити нову. Це значить, що той, хто їх продукує, мусить продукувати по низькій ціні, і продукція цього виробу мусить бути масова. А щоб так було, то не лише форма продукту, але весь продукційний рух базовано на автоматичній основі, яка керується компютором з точно прецизним обчисленням всіх операцій.

І одного дня треба все це змінити, починаючи від виміру продукту, через станки, конвеєри, якостево - контрольні чинники, аж до опакування включно, і кінчаючи на мозкові цілої продукції — компюторові. А крім цього ще прийде „специфікація" про матеріял, охорону його, опакування, рекляму і багато інших „дрібних" речей, які мусять бути узгіднені, переставлені й урегульовані. А накінець, людина і її вишкіл, її сприйняття нового виміру, нової ваги, потужности чи температури. І це була лише порожня пляшка чи звичайна банька від оливи, або консерви.

А коли б ви бажали переставити продукцію авта, ... машини або телевізії, то тут прийдеться багато довше про це говорити і (!?) за це дорого платити. А коли дійдемо до заавансованих продуктів, таких, як наприклад, підводний човен із погонною атомовою енергією, або ракета, що летить на якусь Венеру, тоді вже ми говоримо мовою довгого часу, тяжкою і відповідальною працею найкращих інженерських сил і сумами грошей, яких не числиться на тисячі. Тоді на тлі цього комплексу виринає людина. Людина, яка довгими роками працювала у своєму цілком для неї зрозумілому і завченому стандарті мір та ваг, в ньому ж розвинула майже фантастичну височину, має себе переставити, перевишколити, завчити нові формули, щоб пристосувати себе до тих, які відстали, або не мають змоги з ним крокувати через добу заавансованої американської технології та продукції.

І ця людина тим є стривожена, трохи з резервою наставлена, а трохи здезорієнтована. Але чинник здорового глузду сильніший від сантименту, що завжди характеризувало американську ментальність. Тому людина помалу, але постійно починає вчуватися, вживатися і пристосовуватися до факту зміни в ЗСА на метричну систему, яка на довшу мету стане поплатною, практичною і поставить Америку на ще вище і провідне місце в широкому світі. І це американці добре розуміють. Але вже і цю початкову фазу зміни хтось мусить унапрямлювати і координувати. Як же ж то виглядає?

Як згадано вже вище, великі корпорації, інтереси продукції яких сягають далеко дальше, як терен Америки, почали свою частину або цілковиту підготову до зміни, підтягаючи за собою менші, які пов'язані з ними продукцією, або капіталом. Тоді спільні інтереси, які в різних аспектах перехрещуються в великім індустріяльнім світі, створили ряд дискусійних панелів, семінарів і впливів на державні агенції, чи цілі департаменти, які пішли в напрямку приблизної координації.

І так від Комерційного Департаменту, через Крайове Бюро Стандартів (National Bureau of Standards), the Maritime Administration і Департмент Оборони, Освіти, Транспорту і Федеральних Гайвеїв, а кінчаючи на департаменті Державної скарбниці та Патентів, почався рухливе унапрямлювання до метричної системи. В 1973 р. Американський Національний Інститут Стандартів покликав до життя Американську Національну Метричну Комісію (American National Metric Council), яка і стала основним ядром інформації та координації переходу Америки на метричну систему.

Американська Національна Метрична Комісія (АНМС) зорганізована на дуже широкій базі, до якої входять понад 1 300 різних організацій, індустріяльних компаній, як і індивідуальних людей із світу американської технології. Ця комісія очолена вибраною Радою директорів, а її екзекутивний директор є Мелколм Е. О'Геген, колишній екзекутивний працівник „Бендікс Ко." По всіх правдоподібностях, як Конгрес схвалить закон про перехід Америки на метричну систему, тоді АНМС стане федеральною агенцією, яка буде устійнювати метричні стандарти для Америки, офіційно провадити і координувати, чи допомагати в ряді потрібних конечностей.

Усталення стандартів є вже дуже важливим фактором і це може створити незабаром поважну складність, якщо федеральний уряд разом з Конгресом не поспішать. Ми звикли в щоденним хатнім житті, а в індустріяльним зокрема, що інчові стандарти так пристосовані до всього, що бадуже, що ви купите, все якось до себе достосоване і без зайвих витрат частина будь - чого є заступима. І от зараз, ряд індустрій починає продукцію за метричними вимірами, застосовуючи подвійну (Дуаль) систему, тобто інч — міліметр, що не у всіх випадках вдається точно порівняти. Наприклад: усталений американським стандартом 1/4" (.2500) рівет рівняється 6.35 міліметра. Ніякий практичний інженер не подасть такого виміру для масової продукції, бо логіка скаже зробити цей рівет 6 мм, або 6.5, але в цей сам час він не знатиме (не маючи усталеного офіційного стандарту), чи інший продуцент не зробить для цього рівет 7 мм рімер, який буде робити тим же завелики отвори.

Або, купите „фосет" до свого „шавер", який ніяк не втиснеться в 10-річний „фосет сіт". Або ще гірше, коли не буде усталеного стандарту, тоді продуценти будуть робити лише на замовлення, що спізнить доставу всяких „гардвер" на довгі місяці, або зовсім їх не буде.

Розуміючи всі ці складності, АНМС, а радше екзекутивний директор О'Геген, роблять інтенсивні старання, щоб запобігти всім тим непогодженням, поки прийде остаточна зміна із всіма формальними й усталеними властивостями.

Одначе вже можна передбачити, що коли зміна перейде, то велике зараз число американських стандартів зменшиться дуже поважно, бо міліметри краще себе покриватимуть, як це є в системі інча.

Американський громадянин, а зокрема люди індустрії будуть відтепер дуже часто стрічатися з новими назвами, які безпосередньо, або посередньо матимуть якесь відношення до метричної системи. Тут подаємо лише деякі дані для загальної інформації, маючи на увазі організацію метричної системи в цілому, а Америки з її підготовчими діями зокрема.

Батьком метричної системи був священик католицької Церкви, вікарій з Ліону, Габріель Моутон, який в 1670 році запропонував цю систему Франції, але її офіційне представлення парляментові наступило щойно 1790 року, а затвердження

(Закінчення на стор. 3-ій)

Степан Куропась

ВІД УГА ДО ОбВУА

Минулий рік був Роком Жінки. Він був успішним, бо наше жіноцтво гідно репрезентувало американську українську громаду і Україну. Репрезентували тут і за кордонами ЗСА — до голодівки включно. Жінки, які є завжди (або повинні бути) касирами дома і поза ним, — от хоч би в УНСоюзі в Провидінні і УККА, — не жалують грошей на добру справу, яка все потребує грошей. Тому мають успіхи. Мають успіхи ще й тому, що вплливі, і не можна їх чим будь задовольнити.

Інакше є справа з ветеранами українських армій. Минуло 50 літ, коли ми мали свою правдиву армію на своїй території, мали свій уряд, який існує щоправда й донині.

Цей 1976 рік є роком 100-річчя нашого поселення в ЗСА, є роком історії. Тому треба писати причинки до історії американської України. Була в нас у ЗСА Стрілецька Громада. Стрілецький Гурток ч. 6 в Чікаго нараховував 22 члени, бо більше не було у нас ветеранів Української Галицької Армії. Лишилося ще в живих двоє нас, — один УСС і автор тих слів. Та слава не пропала. Прийшли нові люди продовжувати традицію військової історії воєнних змагань. Прийшли Усусуси, дивізійники, упісти. І як стрілецькі гуртки за молодих літ в уніформах організували поміч інвалідам і охорону воєнних могил, так тепер нові українські З'єднання продовжують роботу попередників.

Хоч рідшають ряди ветеранів, бо нема нових українських ветеранів, — робота йде. Українські ветерани американської армії не підлягають організації ветеранів. Вони мають „Українсько - Американський Легіон", мають інший спосіб думання, інші бої; мають за собою Корею й В'єтнам, і легенда про „корейців", що нібито вступили до ОбВУА, розвіялася. Стрілецька Громада зліквідувалася. На її місце постало „Об'єднання" без об'єднання. Кілька ветеранських організацій, — крім дивізійників, — маломічні, роблять, що можуть. Колядують, переводять листопадову збірку, споминають тих, що відійшли, в час Зелених Свят на цвинтарях.

І того довго не буде, бо природа має свої закони, від яких нема апеляції. А що цього року рік історії, — пишемо історію. І якби хто хотів написати правдиву історію українського поселення в ЗСА і Канаді, то повинен знати, що наша історія ... на цвинтарях!

Історію, яку тепер пише УНСоюз, УККА, УРСоюз і ще може дехто, не буде можна розпізнати без джерельних матеріялів. На жаль, ми не радо їдемо на цвинтарі, часом раз на рік, засадити квітку, змовити молитву.

Треба студій, треба прочитати те, що написано на надгробних каменях і треба шукати матеріялу до написання історії, треба ще інших джерел, знімок тощо.

Будучий історик буде вдячний тим, що пишуть причинки до історії. І цей короткий нарис належить до тих причинків.

Управа Відділу ОбВУА в складі 14 людей — це ті люди, що творять причинки до історії нашого поселення в ЗСА, у Чікаго. Ось їх імена

Остап Тарнавський

ВОЛОДИМИР ЯНІВ - ПОЕТ І ВЧЕНИЙ

II

Володимир Янів народився 21 вересня 1908 року у Львові. На його дитинство припали важкі роки Першої світової війни, що зв'язана також з визвольною війною нашого народу за державну незалежність. Покоління, до якого належить Володимир Янів, що пережило світлі моменти проголошення незалежности і соборности України в Києві, що оглядало український прапор на Львівській ратуші, стало одержиме ідеєю визволення рідного народу та й пішло на службу народові. Юнаком бачимо Володимира Янова в Пластовій організації, що від 1910 року розгорнула діяльність серед гімназійної молоді, гуртуючи її у пластові полки. Завданням Пластової організації від самих початків було всебічне патріотичне - самовиховання молоді на високих моральних засадах і для відданої праці для народу. Засади ті, що їх защепила Пластова організація Володимиру Янову в юнацтві, живуть у нього до сьогодні та й відбилися у його творчості. Тісно з Пластом зв'язана і тематика перших віршів Янова. Засобом пластового виховання було мандрівництво і таборування. Для цієї мети були організовані пластові оселі в Карпатах. Звичайно, перебування у карпатських лісах, мандрівки і таборування підсилювали романтичні пориванння у юнаків, зроджували у них бажання чогось кращого і вищого. Ці гарні почування, пориванння до краси і добра, обдаровані юнаки складали у вірші - пісеньки. З того пластового світу виріс поет Богдан Кравців, що теж починав свою поетичну творчість від пластових пісеньок під час мандрівок у Карпатах, та й почав друкуватися у пластовому журналі. Перший Володимира Янова „Перебій Прута" був надрукований у Пластовому місячнику „Молоде життя" у Львові в числі 7 за 1926 рік. Редактором цього журналу в той час був саме Кравців. Старший за Янова на чотири роки Кравців мусів витиснути своє печать на перших починаннях у віршуванні Володимира Янова. Обох їх об'єднувала та сама організація з її високими виховними засадами та патріотизм, що його молоді поети висловлювали у своїх віршах.

Вже незабаром обох поетів бачимо в одній літературній групі, що гуртувала молодих авторів, головно вихованців Пласту. В 1928 році обдаровані літературним талантом юнаки - пластуни створили літературний гурток під назвою „Листопад". Вже сама назва гуртка, що нав'язує до пам'ятної дати 1 листопада 1918 року, коли українські січові стрільці відвоювали місто Львів, вказує на патріотичний підхід до літератури у молодих авторів. Крім Кравцева й Янова, були в тім гурті — Жигмонт Процишин, який заповідався на цікавого прозаїка; Евген Пеленський, який став згодом відомим літературним критиком; Володимир Ковальчук, що підсилював зацікавлення літературою; Роман Драган, мистецтвознавець, і інші.

Гурток „Листопад" видав збірку творів своїх членів під назвою „Літаври". Деякі з членів гуртка „Листопад" друкувалися в „Літературно - науковому вістнику", що вже в той час, під редакцією Дмитра Донцова, віддзеркалював націоналістичний світогляд письменників, які друкувалися у ньому.

Поезія — це не головна стихія Володимира Янова. У нього перевага зрівноваженої життєвої філософії, що зумовлює його постійну послідовність з наголошенням моральної і патріотичної відповідальности перед своїм народом.

Тобі з незломним
усміхом дитини
святі я посвячання
нелукаві,
тобі зложив я в дані,
Україно!

пише поет в одному з тюремних віршів, присвячених своїй батьківщині, та й далі заявляє з-поза тюремних мурів:

Проте снимо всі, щоб
колись ще в лавах
Отчизні кров ми принесли
і тіло.

Тут же, при цій заяві - приреченні, що характеризує націоналістичний світогляд молодого автора, підкреслена моральна засада, що винесена з пластової організації, залишиться у Янова головною життєвою засадою на все життя:

І тільки праведність свята
гесноти
спасе нас, звільнить,
виведе з полону.

У молодого Янова, як і в інших поетів, що вийшли з Пласту, зустрічаємо похвалу мандрам, шукання краси і справедливого світу. Навіть звичайна буденна прогулянка — виїзд у гори на лещата, підповідає поетові патріотичні заяви; поет утотожнює спортовий змаг із великим змаганням за волю своєї батьківщини:

Вище! Вище! Завжди
вгору
по засніжених плаях.
Лиш завзяття біль поборе,
промостить до цілі шлях.

Скорий вимах, скорий
віддих,
праця рук і праця ніг.
По верзів'ях наших рідних
тільки наш лунає сміх.

Пишучи вірші на похвалу своїх успіхів у лещатарюванні в Карпатах, автор не думає тільки про самий спортовий вичин, він переносить його в ширшу перспективу і бачить спортові змагання, як заправу до більших і відповідальніших починань:

Нині, нині перемога —
з друзями наш гесний
змаг!
А вже завтра без знемоги
проти ворога на шлях!

І в крові нам сонце встане:
треба буде наших сил.
Не страшні нам смерть
ні рани,
кинем ворога у пил.

Вірш може звучати як наївна декламація, але у юнака, який вийшов з організації, що клала в основу своєї виховної праці патріотизм і посвяту для батьківщини, ці рядки писані щиро.

Вірші про мандри й успіхи у спортових змаганнях — це не ціль Янова, це радше хроніка його діяльности. Ці вірші складені в обставинах, де автор має час на контемпляцію, і коли він не може жити активно і діяти. Подібно, як у випадку Богдана Кравцева, що свою основну книгу віршів написав у тюрмі (сонети і строфи), Янів теж використовує перебування у тюрмі для віршування. З в'язниці виносить він, — як недавно Кравців, — поїзди - експреси:

Свистом експрес десь
нежданo
мислі розів'є-розрис,
спогадом, споминoм, сумом
в серці і з далі загне,
приспані наміри збудить,
думи про друге і бій.

І не звичайний той поїзд-експрес, — це поїзд, що їде з метою, на ньому „військо в гартований „зброї" і така рішуча заява поета:

Вірю — не вірю, лиш
знаю:
буде ще небо палати!
Будуть невдачі та успіх!
Трудом устелена путь.

Цикл віршів під назвою „В'язничні експреси" був складений у в'язниці в 1936 році. Якщо слідкувати за датами появи віршів і збірок Янева, то побачимо, що спеціяльні обставини і події приневолювали його брати перо у руки і віршами списувати свої почування, а разом з тим виявляти свої переконання і життєві постанови. Дві перші збірки вийшли друком у рік війни, 1941, та й обидві на еміграції, в Берліні. Одна з тюремними віршами під назвою „Сонце і ґрати", друга теж патріотична „Листопадові фрагменти", що вже самою назвою відсилає до славної патріотичної дати листопада 1918 року, у Львові.

(Продовження буде)

Великдень в Українському Селі в Глен Спей

Глен Спей, Н. И. (Д-р М. Клюфас). — Величаво, в молитовному з'єднанні з цілим українським народом святкували мешканці нашого Села 25-го квітня радісне свято Воскресення Христового.

У Велику п'ятницю о. прот. М. Гринчишин та о. І. Сирота ЧНІ з Нюарку, виставили плащаницю, а у Велику суботу о. І. Сирота посвятив, в гарних прибраних вишивками, кошиках Великодню паску.

У Великодню неділю — Резурекцію і Воскресну Утреню відправив о. І. Сирота.

Рознеслася радісна і могутня пісня „Христос Воскрес", а на обличчях вірних віддзеркалювалось зворушення.

Архиєрейську Службу Божу відправив Владика Йосиф Шмондюк, єпископ Стемфорду при участи о. монс. Е. Монастирського та о. І. Сироти, при чому виголосив проповідь про значення і зберігання рідних традицій. По відправах Владика Йосиф посвятив паску.

Великодне снідання відбулося в Глен Спа ресторані, в якому взяло участь коло 200 людей.

Опісля в залі під церквою молодь СУМА з Нюарку під управою Івана Кононів і Ф. Луцишина вивели гагілки, якими захоплювалися присутні. Треба зазначити, що не зважаючи на погану погоду до села з'їхалося багато вірних, щоб разом з нами відсвяткувати, за нашими традиціями Великодні Свята.

Спільне свячене в Кліфтоні

Кліфтон, Н. Дж. — (п-як). Цьогорічне Спільне Свячене мало інший характер, як попередні. Настоятель церкви св. Вознесіння о. протопресвітер Т. Форостій запросив на те Свячене наших семінаристів-теологів з Бавнд Бруку. Приїхало їх 5-ох, неприсутнім був о. диякон Анатолій Ситник та декан факультету о. прот. Ф. Істочин. Всі, вони, в часі Служби Божої стояли при престолі, а після Служби Божої вийшли перед Царські Ворота й о. настоятель представив їх присутнім, сердечно їх вітаючи.

В часі Спільного Свяченого, тепло їх вітав о. протопресв. Т. Форостій. Семінарист Яків Нортон висловив подяку о. Форостієві в імені неприсутнього о. декана прот. Ф. Істочина та від своїх товаришів, за це, що їх запрошено, давши можливість побачити церкву та пізнати людей. Від понад 120 гостей витав наших теологів автор цих рядків, а саме: Якова Нортона, Якова Гніздоша — обидва вже учителі, Мирона Кудановича, сина священика, Давида Возняка та Івана Панасюка. За ініціятивою Гені Вари, з нагоди прибуття до Кліфтону семінаристів вона зі Зонею Лелик, зібрала для них 225.00 дол.

В часі обіду наспіла дуже сумна вістка, що помер о. митрат Андрій Двораківський.

Семінаристи були зворушені виявом приязні постави кліфтонської громади і сердечно дякували за тепле прийняття.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

МЕТРИЧНА СИСТЕМА...

(Закінчення зі стор. 3-ої)

урядом та постанова вжитку щойно в 1795.

Фундаментальними частинами метричної системи є метр і кілограм. Метр є рівнорядний (модерне рівняння) до 1,650, 763.73 довжини хвиль помаранчево - червоних з радіяції з вакум, з криптон 86.

Кілограм є уточнений в тагарі платинум - іридіюм. Ці стандарти переховуються в Інтернаціональному Бюрі Ваги та Міри в Сервес, Франція.

Побудова метричної системи полягає на принципі десятих частин (decimal), які через множення творять нові виміри та назви.

Всі стандарти і коди метричної системи зібрані й усталені Інтернаціональною Організацією Стандартів (ISO) і вони відносяться до всіх відтинків технології, за винятком електричних та електронічних, які зібрані окремо Інтернаціональною Електротехнічною Комісією (IEC). Осідок обох міститься в Европі. Американський Національний Інститут Стандартів (ANSI) репрезентує в повищих двох організаціях Америку, маючи рівнорядний голос із всіма членами-країнами, що вживають, чи тепер переходять на метричну систему. Кожна країна зокрема має також право в цих змінювати, чи доповнювати свої стандарти, в залежності від своїх внутрішніх потреб.

Метричну систему в технологічній мові називають Інтернаціональна Система ("System Internatinonale"). В Америці назва „SI" приймається і здається, що у всіх означеннях у переході на метричну систему зустрічатимуться ці дві літери.

Всім зацікавленим будь-чим, що відноситься до метричної системи, радимо звертатися до Американської Національної Метричної Комісії на таку адресу: Executive Director of Nat'l Metric Council, 1625 Massachusetts Ave., N. W. Washington, D.C. 20036. Надзвичайно добрі, пристосовані до порівняння на метричну систему матеріяли видала Асоціяція Американських Інженерів (Society of Manufacturing Engineers, 20501 Ford Road, Dearborne, Mich. 48128), які йдуть у трьох засадничих напрямках: керівництво, інженерія і продукція. Окрім цього є багато інших публікацій, що можуть допомогти в початковій стадії переходу, як і стало інформувати про прогрес цієї пребважливої ділянки, яка стоїть перед нами всіма.

Добрі інформації подають:
— Swani Publishing Co. P. O. Box 248, Roscoe, Ill. 61073.
— Regal-Beloit Tool Corp., Rockton Rd., So. Beloit, Ill. 61080.
— Research Institute of America, Dept. Ill., Mount Kisko, N. Y. 10549.

Радимо всім людям, які працюють, продукують, чи керують у будь - яких ділянках, що пов'язані з мірами і вагами, почати відповідну програму приготовлення до переходу на метричну систему.

Відповідно випрацьована методика переходу в кожній фірмі може бути відносно не так то вже дуже коштовна, якщо її розклясти на відповідні щаблі переходу, але вона також може коштувати великі гроші, спричинити застій у продукції, анавіть хаос, якщо хтось відважиться зробити це радикальним способом.

Загальні збори ТУІА, Відділ Ню Джерзі

Дня 4-го квітня ц. р. в Ірвінгтоні, Н. Дж. в Українському Народному Домі відбулись Загальні Збори Відділу Т-ва Українських Інженерів Америки. Збори відкрив голова інж. Гр. Кузьма. Зборами проводила президія — інж. Мих. Чайківський — голова і інж. Маріян Волуйчик — секретар. Про діяльність Управи за минулу каденцію звітували інженери Гр. Кузьма — голова, Яр. Вігун — скарбник та Мар. Волуйчик — секретар. Посьогодні Відділ нараховує 90 членів. З каси Відділу складено пожертви на Український Вільний Університет та Катедру Українознавства при Ратгерському університеті в Ню Бронсвіку, Н. Дж. Управа і члени Відділу Т-ва Українських Інженерів брали та беруть активну участь в житті української громади стейту, а зокрема в акції звільнення Леоніда Плюща. Дав почин та переводив довголітні заходи в цій акції д-р Роман Андрушків — член Управи.

По звітах слідувала жива дискусія та на пропозицію Контрольної комісії уділено абсолюторію уступаючій Управі. В ході дальших нарад, на пропозицію Номінаційної комісії обрано нову Управу Відділу в новому складі, інженери: Дм. Демедюк — голова, Дам'ян Геча, Дам'ян Кордуба та Мир. Гнатейко — заступники голови, Б. Котис — секретар, Юрій Хухра — скарбник, Я. Вігун, М. Волуйчик, Ю. Карапінка та Л. Старух — члени Управи; Контрольна комісія: Гр. Кузьма, Е. Бедрій, Р. Загайкевич; Номінаційна комісія: Л. Курилко, Б. Чайківський, Ю. Охримович; Комісія допомоги праці: В. Воловодюк, Г. Кузьма, Р. Андрушків; Товариський суд: Я. Букачевський, М. Чайківський, Б. Мак.

Нововибраний голова інж. Д. Демидюк від себе та від обраних членів Управи, подякував за довір'я та вибір. Свідували внески, запити та поради. По зборах відбулась традиційна гутірка за перекускою.

Д. Д.

НІНА СТРОКАТА...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ський медичний інститут. В подальшому працювала на таких посадах: науковий співробітник Одеського інституту епідеміології та мікробіології, асистент катедри епідеміології Одеського інституту удосконалення лікарів, асистент катедри мікробіології Одеського інституту, співробітник науково-дослідної лябораторії Одеського медичного інституту.

Основний науковий доробок Ніни Строкатої припадає на час роботи в Центральній науково - дослідній лябораторії Медичного інституту Одеси. У відповідності з напрямком роботи таких лябораторій, Н. Строката виконала ряд комплексних досліджень із співробітниками клінічних катедр. Матеріяли цих досліджень опубліковано у вигляді співавторських журнальних статтей у журналах „Терапевтический архив", „Урология", „Вестник оториноларингологии" та в „Мікробіологічному журналі" (українською мовою).

Ніна Строката має також публікації в збірниках праць союзних та республіканських наукових конференцій та з'їздів. Вона є автором 23-ох праць з галузі клінічної мікробіології та імунології.

Роман і Сузанна Рудницькі...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

хопленням розповіла про своє всеціле включення в життя української громади. „Я незвичайно щаслива, що ввесь час перебуваю в житті української спільноти, вивчаючи її мову, побут, традиції, які я полюбила, і культуру, в чому безустанно мені допомагає мати мого чоловіка. Коли виступаю на американських концертах, тоді спеціально велика частина мого пісенного репертуару — українська. Мені дуже залежить на цьому, щоб представити неукраїнській авдиторії — красу української пісні і музики, яка незвичайно гарна. У моєму репертуарі є різні композитори, але найбільше люблю виступати з композиціями покійного д-ра Антона Рудницького".

У плянуваннях пяніста Романа Рудницького — турне до Азії, Венесуелі, Карибських островів, правдоподібно до Польщі, знову до Румунії і Західньої Европи. Піяніст також виступить 13-серпня ц. р. з фортепіяновим концертом у Філядельфії в Робін Гуд Дел, де відбуватиметься великий Український Фестиваль з нагоди 200-річчя Американської Незалежности та 100-річчя масового поселення українців в Америці.

Проф. В. Янів гостем Колеґії св. Андрея

Колегія св. Андрея при Манітобському університеті від 27 квітня до 3-го травня ц. р. гостила в себе визначного українського вченого, поета й культурного діяча проф. д-ра Володимира Янова, ректора Українського Вільного Університету в Мюнхені.

Під час перебування в Колегії св. Андрея, проф. д-р В. Янів відбув низку зустрічей з українською спільнотою міста Вінніпегу, в програмі таких своїх виступів: Доповідь на загальних зборах „Карпатії" в домі УНО. Виступ на відзначенні сторіччя Емського указу з 1876 р., влаштованої Славістичним Відділом Манітобського університету, в Колегії св. Андрея. Авторський вечір УВУ в пластовій домівці. Зустріч з громадянством Вінніпегу й околиць для обговорення справи УВУ, — в Українськім Народнім Домі, спонсорована Колегією св. Андрея, УВУ і Славістичним Відділом при Манітобському університеті.

Наукова сесія відбулася в Колегії у п'ятницю, 30-го квітня о год. 7:30 вечора. Сесію відкрив проректор Колегії о. прот. М. Юрківський, а проводив нею проф. д-р Ярослав Рудницький, голова Славістичного відділу Манітобського університету. У першій частині з доповідями виступили магістранти Славістичного відділу Манітобського університету Докія Черевик і о. М. Вівчар (в українській мові) та Люба Федорків і Михайло Воробій (в англ. мові).

У другій частині сесії проф. д-р В. Янів, доповідаючи, зокрема зробив глибоку аналізу тексту опінії Російської Академії Наук, яка рекомендувала царсько-російському урядові скасувати Емський „указ" (заборону вживати українську мову в сферах науки, культури й церковного та громадського життя). При цьому він пов'язав дух Емського „указу" до умовин української мови, науки й культури в Україні в державних межах СССР. У зв'язку з цим звернув окрему увагу на той факт, що коли влада СССР у деяких мірі „толерує" українську мову, то це головно тому, що цього вимагає її потреба прищеплювання українцям марксистського, світогляду який, на жаль, — як це він підкреслив, — намагаються прищеплювати українцям дехто і з тих, що їм пощастило вихопати з СССР на Захід.

Влаштуванням цих зустрічей зайнявся створений „ад гок" Ініціятивний комітет під проводом адвоката д-ра Сергія Радчука — президента Комітету Українців Канади. Технічну допомогу в цих контактах подали віцепринципал Колегії св. Андрея о. проф. Михайло Юрківський і декан Колегії о. проф. Олег Кравченко.

Дня 3-го травня проф. д-р В. Янів з Вінніпегу від'їхав на схід Канади.

В. М. Л.

НЕМА

кращої мапи України, як мапа Д-ра Р. Дражньовського, виготовлена згідно вимог модерної картографії, та видана Українським Соціологічним Інститутом в Ню Йорку, бо:

а) немає другої такої технічно досконалої фізичної мапи України, щоб так виразно й точно, і в таких приємних для ока красках визначувала гори, долини, рівнини і ріки України.
б) мапа включає не тільки т. зв. УССР, але також українські етнічні терени поза її кордонами.
в) написи виконані виключно в українській мові; мапа неперевантажена деталями, виразно показує більші міста України, щоб діти могли краще засвоїти собі їх розміщення.
г) нона добра для вжитку так

В ШКОЛІ

чи в приміщеннях організацій, як в діточих кімнатах, де діти диялячись запам'ятують вигляд України й вчаться читати назви. Розміри мапи 44" x 52" інчі, а ціна 10 дол. з пересилкою.

ЩЕ ЩОСЬ.

Можна теж набути довідники „Українці в ЗСА й Канаді", авторства Романа А. Цибрівського й Івана Теслі, що його видав УСІ. Критика оцінила Довідники дуже корисно. Ціна 1 долар з пересилкою. Замовлення, виповнюючи наступний відтинок:

The Ukrainian Center for Social Research
231 East 14th Street
New York, N.Y. 10003
Долучую .... дол. і прошу вислати мапу за 10 дол. і Довідник за 1 дол. на адресу ....
Місцевість ....
Стейт ....
Zip Code ....

І ляльковий театр робитиме пропаґанду

Москва. — Київська газета „Культура і Життя" з 10-го червня повідомляє про закінчення у Москві XII Конгресу Міжнародної спілки діячів театру ляльок (УНІМА) та Міжнародного фестивалю цих театрів, що відбувався одночасно. Очевидно, що цілями конгресу проголошено „виховання підростаючого покоління і формування його естетичних смаків", розвиток „духа гуманізму", що має „сприяти справі зближення народів, справі миру та дружби", а гаслом — „через серця дітей — до сердець дорослих". Газета подає, що наступний XIII Конгрес лялькарів відбудеться в 1980 році в Ню Йорку.

Замість квітів на свіжу могилу
св. п. Михайла Грещишина
складаємо 20.00 долярів
на Український Інститут у Гарварді.
Оксана і Роман ЧАВСИ

✝
В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Незабутнього
ЧОЛОВІКА, ТАТА і ДІДУНЯ
бл. п.
Д-РА ВОЛОДИМИРА ГУКА
буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ
в середу, 23-го червня 1976 р.
о год. 8:30 ранку
в Українській Католицькій Церкві
св. Івана Хрестителя
в НЮАРКУ, Н. Дж.
ДРУЖИНА, ДІТИ і ВНУК

✝
В смутку повідомляємо Членів нашого Кооперативного Видавництва „Червона Калина" і Громадянство, що дня 10-го червня 1976 року відійшов у Вічність
бл. п.
РОМАН КУПЧИНСЬКИЙ
член-основник Видавництва, член Ради Директорів і редактор Видавництва „Червона Калина".
ПОХОРОН відбувся 12-го червня 1976 р. на українському Православному цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.
•
Опечаленій Дружині, Дітям і Родині Покійного складаємо вислови глибокого співчуття.
РАДА ДИРЕКТОРІВ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ"

II КУРІНЬ УСП-ок „ПЕРШІ СТЕЖІ"
з великим жалем повідомляє всіх Стежинок, що дня 11-го червня 1976 року відійшов у Вічність
✝
бл. п.
ЯРОСЛАВ БАРАНСЬКИЙ
Батько нашої подруги, ст. пл. Христини (Нани).
•
Спечаленій Доньці та Родині Покійного складаємо вислови щирого та глибокого співчуття.
ПРОВІД КУРЕНЯ

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього, в четвер, 13 травня 1976 року, у Філядельфії, Па., відійшов у Вічність по важкій недузі, на 72-му році життя

бл. п. БОГДАН МИКОЛА СТЕБНОВСЬКИЙ

народжений в Галичі, Україна, визначний купець і щирий патріот.

В часі мого болю і терпіння з приводу смерти мого мужа Богдана, Рідні, Приятелі і Знайомі виявили мені щире співчуття та гідно супроводжали Покійного у Вічність в жалобних похоронних днях, на цвинтар у Факс Чейс у Філядельфії, Па., ЗСА. За це Всім щиро дякую.

Дякую д-рові Миколі Войтовичеві за його постійну лікарську поміч, о. каноникові Василеві Гаповінському за похоронні Богослужіння відправи в повному українському обряді. Дякую Осипові і Марії Сохор, Теодорові і Марії Угорчак, Миколі і Антонії Кушнір, Василеві і Євї Послушним і їх синам, Михайлові і Ользі Ковальчук за їх вийнмкову поміч для мене, а Іванові Гасинові, власникові похоронного заведення, за совісне виконання похоронної обслуги.

Рівнож дякую Всім, хто подали мені особисту поміч, та вплатили 138 дол. на Служби Божі і Патріярший Фонд, замість квітів на могилу Покійного.

Дякую також Василеві Пасічникові за його прощальне слово на Панахиді за Покійного та Осипові Сохорові, який прощав Покійного над могилою.

Дякую сердечно Всім, яких тут не згадано, а які листовно, чи телефоном висловили мені співчуття з приводу смерти мого Мужа. Нехай Господь відплатить Вам своїми дарами.

В глибокому смутку
ОЛЬГА СТЕБНОВСЬКА, дружина
з РОДИНОЮ

В ДВАНАДЦЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
мого Незабутнього МУЖА
сл. п.
ВОЛОДИМИРА Т. ГІРНЯКА
ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ І ПАНАХИДА
будуть відслужені
в неділю, 27 червня 1976, о год. 11 перед пол.
в Українській Католицькій Церкві
св. Володимира в Глен Спей, Н. И.
ГАЛИНА НОСКОВСЬКА-ГІРНЯК

СИМПОЗІЮМ

для відзначення
200-ЛІТТЯ З'ЄДИНЕНИХ СТЕЙТІВ і 100-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО ПОСЕЛЕННЯ У З'ЄДИНЕНИХ СТЕЙТАХ
1776 – 1876 – 1976
відбудеться
в п'ятницю, 25 червня 1976 р.
в КАТОЛИЦЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ АМЕРИКИ
Колдвелл Голл у Вашингтоні, Д.К.

Спонзори: Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗСА, Український Вільна Академія Наук і Гарвардський Український Дослідний Інститут.
Ко-спонзор: Департамент Канонічного Права Католицького Університету Америки.

ПРОГРАМА:
10:00 — 11:00 год. перед пол.: Реєстрація.
11:15 — 11:30 год. перед пол.: Відкриття. О. проф. д-р Мелетій Войнар, ЧСВВ, Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗСА.

ПЕРЕДПОЛУДНЕВА СЕСІЯ:
11:30 перед пол. — 1:30 по пол.:
Модератор: проф. д-р Лев Е. Добрянський, Джорджтавн Університет.
Д-р інж. Михайло Яримович, асистент адміністратор ЕРДА — „Сьогоднішні проблеми енергії".
Д-р Михайло Боровий, З.С. Департамент Торгівлі — „Українські економісти в З'єдинених Стейтах".
Проф. д-р Володимир Трембіцький, Стейтовий Коледж Джерзі Сіті — „Дипломатичні і консулярні взаємини України зі З'єдиненими Стейтами 1917-1922".
1:30 — 2:30 по пол. — Перекуска.

ПОПОЛУДНЕВА СЕСІЯ:
2:30 — 4:30 по пол.
Модератор: проф. д-р Микола Богатюк, Ле Мойн Коледж.
Проф. д-р Галина Дуда, Гарвардський Український Дослідний Інститут — „Етнічні групи, їх виховні інституції і плюралістичне виховання в З'єдинених Стейтах".
о. проф. д-р Мелетій Войнар, ЧСВВ, Католицький Університет Америки — „Основи Української Католицької Церкви в Америці".
Проф. д-р Іван Коровицький, Українська Вільна Академія Наук в З'єдинених Стейтах — „Причинки Української Православної Церкви до розвою української спільноти в З'єдинених Стейтах".
4:30 — 6:30 по пол.
Модератор: проф. д-р Микола Чировський, Сітон Голл Університет.
Проф. д-р Ірина Федишин, Українська Вільна Академія Наук в ЗС — „Вплив Олександра Архипенка на модерну скульптуру".
Проф. Петро Андрусів, Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗС — „Українські мистці в З'єдинених Стейтах. Малярі".
Д-р Олександер Соколишин, Публічна Бібліотека в Бруклині — „Україніка і бібліографія української англійською мовою".
Вхід вільний.

УКРАЇНСЬКІ БУКОВИНСЬКІ ВЗОРИ

Східня Екзекутива Союзу Українок Канади подає до відома, що маємо обмеже число альбомів Українських Буковинських Взорів в традиційних кольорах. Просимо — замовляйте тепер.

Збірка нараховує 1,405 взорів на 74-ох окремих сторінках українською, англійською і французькою мовами, включно з історією, з інструкціями і малюнками — як можна пристосувати взори до модерної ноші. Книжка має історичну вартість.

Кожна сторінка розміром 9½" на 13", є добре розрахована, щоб їх було легко відчитати для вишивання. Книжка видана в твердій оправі і може послужити вам як найкращий подарунок на свята, весілля, день народження, ювілеї, і т. д.

Ціна Альбому з оплатою: в Канаді — $32.50, в Америці — $34.00, а поза границями Канади і Америки — $35.00 (залежить як задалеко).

Просимо висилати свої ордер на повну суму ціни і оплату з Вашим замовленням на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N EASTERN EXECUTIVE
Album Committee Chairperson — Mrs. M. Telega
1402 Hall Ave., Windsor, Ont., Canada N8X 4R4

Діяльність 98-го Відділу СУА у Філядельфії

У півгодинній програмі на телевізійній станції число 12 увечорі 6:30, 4-го квітня ц. р. ознайомлено глядачів Філядельфії та околиць з українськими культурними надбаннями.

Започатковуючи програму Д. Швед прочитала проголошену Декларацію Пошанування Людських Прав в ОЖ, користуючися прозірками зі світлинами наших церковних достойників, як Патріярха Иосифа та інших. Також насвітлено фрагменти з організаційного життя українців у Філядельфії. Д. Швед підкреслила, що тільки тут, на вільній землі ми можемо зберігати українські традиції, коли українці в Україні цих можливостей не мають.

Совєтський Союз підписав дану декларацію, проте її не додержується і далі переслідує ув'язненням і тортурами українських інтелектуалів, як В. Мороза, Н. Строкату, В. Чорновола, І. Калинець, Ю. Шухевича, С. Шабатуру та о. В. Романюка.

Група союзянок та дівчат в народних строях зі словом „вітаємо" С. Галавай, голову Відділу, символізували традиційний український привіт хлібом і сілью.

П. Х. Перфецька, обширно насвітлила історію початку і розвитку української культури почавши від древніх часів. Початок взято від племени Скитів, культура яких була на високому рівні. Показано ношу з II ст. до Христа, себто ношу молодої з племени Сарматів. Наступний одяг представляв УІ ст. по Христі, який був невибагливий зі взорами деревориту. При черговому показі ноші одягу княгині Ольги, зазначено прийняття християнства України. Далі слідували роки панування Ярослава Мудрого і модельки виступали в ноші з даного періоду часу і пізнішого; ноша принцеси Анни, пізніше гетьманші і одяги жінок високих козацьких достойників ХУП і ХУШ століть. Над показом инші працювали союзянки та пані, які моделювали доволі фахово.

Наступною точкою був показ народної ноші з різних земель України сучасної епохи, які пояснювала Д. Гевка. Програма була різноманітна. Виступив бандурист М. Бандера, рівночасно пояснено про бандуру. Гуцульський музичний ансамбль „Черемош" пригравав до танців парі танцюристів. Черговою точкою були звичаї і традиції Великодніх Свят з поясненнями про українські писанки.

Гагілки виконали діти союзянок ,яких підготовила П. Савчак немало вклавши труду і старань.

П. Петруся Савчак, інформувала про 98-ий Відділ СУА, який займається культурно - освітньою працею, як рівнож все українське жіноцтво згуртоване в СУА.

Голос в обороні В. Мороза, українського борця за свободу, забрала Д. Швед, взиваючи людей звертатися з петиціями до конґресменів і сенаторів, щоб вони підтримали акцію за його звільнення.

На закінчення Петруся Савчак порівняла етнічні групи до частин великої мозаїки, які в гармонії творять культуру Америки.

До Комітету членок Відділу входили: В. Андрейчук, О. Гной, Л. Дигдал, Н. Павлюк, С. Галавай, О. Гевка, П. Савчак, Х. Перфецька та Д. Швед.

Леся С. Дяґенко

Відлітають сірим шнурком журавлі у вирій...

Слова цієї пісні дуже добре підходять до долі кожного з нас, а зокрема вони відносяться до долі вояків Українського Війська і вповні характеризують життя і долю нашого Покійного Побратама по зброї, якого, 13-го березня ц. р. ми відпровадили в далеку дорогу, а саме кол. четара Української Галицької Армії, а згодом Владику Миколу Урбановича.

Покійний народився 14-го жовтня 1895 р. в селі Березів Вижний, повіт Печеніжин; пізніше Коломия. Мешканці цього села походять з княжого роду і тому багато з них носить шляхетські прізвища, як: Голинські (Сотн. Гриця Ґолинського, команданта Гуцульського куреня УГА, большевики розстріляли в містечку Делятині в 1940 р.), Сулятицькі (четар УГА Степан Сулятицький живе тепер в Мюнхені), Урбанович, Лазарович (один з них, адвокат Петро Лазарович живе в Едмонтоні), Арсеничі (суддя Ярослав Арсенич помер у Вінніпеґу в 1954 р.), Геники (урядник еміґраційного уряду у Вінніпеґу Кирило Геник помер у Вінніпеґу), Кузики, Перцовичі, Малковичі (о. дек. Василь Малкович помер, як парох в Інґольштадті в Баварії 15-го серпня 1971 р.).

Народну школу Владика Микола Урбанович закінчив з рідному селі, до української ґімназії ходив в Коломиї. В часі Першої світової війни, в місяці серпні 1914 р. вступив до Леґіону УСС, а згодом служив в 35-ім золочівськім полку і тут, в Курені сотника Мирона Тарнавського (пізніший Начальний Вождь УГА) брав участь в кривавих боях на російському фронті. В 1917-ім році закінчив Старшинську Школу в Єґендорфі, на Моравії, з якої вийшов в ступні хорунжого.

Розпад Австрії в жовтні 1918 р., застав його на відпустці в рідному селі. Покійний зразу голоситься до рідного війська і в рядах Української Галицької Армії, 7-ій Львівській бриґаді, в Курені сотника Михайла Дибуляка, як командант сотні, був в завзятих боях з поляками під селом Любінь Великий 19-го квітня 1919 р. тяжко ранений. З ран лікувався у військовім шпиталі в Коломиї. В тому часі, Розпорядком Державного Військового Секретаріяту (міністром війни був полковник Дм. Вітовський), з дня 31-го січня 1919 р., число ВВ 53, був підвищений до ступня четаря. (Гляди: „Матеріяли до історії УГА", том 2, стор. 305). 305).

В травні 1919 р. румунські війська, на припоручення Антанти, зайняли Покуття. Українське населення не ставилося вороже до румунської окупації і тому румуни дозволили українцям зорганізувати свою владу. Покійний був тоді командантом Стаційної Команди в Печеніжині.

Ця т. зв. Чеченізька Республіка проіснувала лише три місяці. Коли румуни мали опустити Покуття і віддати її полякам, Покійний разом з іншими старшинами УГА, за дозволом румунської влади, переїхав через Буковину до Кам'янця і тут знову вступив до УГА. В тому часі щасливо вийшов з недуги страшної пошести жахливого тифу. В часі катастрофи і ліквідації УГА на наддніпрянщині, славної і лицарської Української Галицької Армії в квітні 1920 р., на щастя не попав у большевицький і польський полон. По короткім відпочинку в рідному селі нелеґально перейшов в Карпати границю і в Чехо-Словаччині на Празькому університеті закінчив філософічні студії, а повернувшись до Галичини, став учителем ґімназії в Рогатині.

Маючи рідного брата — Антона — у Вінніпеґу, приїхав в лютому 1928 р. до Канади. В Едмонтоні закінчив теологію, а православний Єпископ Богдан Шпилька висвятив його у Ню Йорку на православного священика.

В часі Другої світової війни був в Німеччині перекладачем Канадської армії та переселенчої організації ІРО. Після закінчення війни жив стало у Вінніпеґу і тут був діяльним членом Станиці Бувших Українських Вояків. Провадив теж і нотаріяльну канцелярію. У 1949 р. одержав православну хіротонію з рук двох канонічних сирійських єпископів в Сан Франсіскс, підлягаючи під юрисдикцію Царгородського Патріярхаг Перебував 7 років на місійній праці в Америці.

В часі своєї довгої і тяжкої хвороби (рак крови), з власної охоти виявив тверде бажання повернутися назад у лоно Української Католицької Церкви і бажав, щоб його поховали в тім греко-католицькім обряді, в якім він народився, охрестився і виростав. Таке позволення отримав з Ватикану 17-го грудня 1975 р., тому був похоронений в українській католицькій парохії, де парохом є о. Роман Добрянський.

Жалібна панахида відбулася в Похороннім Заведенні Кропа 17-го березня ц. р. Його воєнні побратими, згуртовані у місцевій Станиці Бувших Українських Вояків, на чолі з головою Дмитром Микитюком, враз з прапорами взяли численну участь в цій панахиді. Простора каплиця була переповнена приятелями і знайомими Покійного. Про Його бойові воєнні заслуги в обороні Рідного Краю, про перебування і побут на вільній канадській і американській землі говорив голова Станиці Дмитро Микитюк. Тіло Покійного було прибране в епископські ризи.

Покійний залишив в глибокому смутку братову Марію Урбанович, дві братаниці і двох братанків. Пам'ять про доброго і вірного воєнного товариша залишиться між його побратимами по зброї надовго.

Дмитро Микитюк, хор. УГА

Відзначення 50-ліття СУА в Рочестері

46-ий Відділ СУА ім. О. Теліги і 47-ий Відділ СУА ім. Л. Українки в Рочестері, 3-го квітня почали святкування Золотого Ювілею Союзу Українок Америки, Службою Божою в наміренні членок і Панахидою за померлих членок у церкві св. Иосафата.

О годині 5-й по полудні, відбувся ювілейний бенкет з мистецькою програмою при участи двісті осіб. Святочну частину програми розпочато внесенням прапору СУА. Прапор несла Т. Ґуран, голова 46-го Від. СУА в супроводі представниці піонерок СУА, колишньої голови 6-го Від. А. Пастушин і голови 47-го Від. М. Крамарчук. Марта Шміґель прорецитувала гимн Союзу Українок Америки при супроводі фортепіянового акомпаньяменту, знаної вже в Рочестері піяністки, Анни Сорохтей.

Голова Ювілейного комітету Іванна Мартинець відкрила ювілейне свято, вітаючи почесних гостей, піонерок і всіх членок СУА та всіх присутніх гостей. У своєму привітанні, вона підкреслила вагу тяглости праці СУА вже третім поколінням, які вірні тим самим ідеалам, задивлені в цю саму ціль нашої праці, яка виявляється солідарностю з боротьбою нашого народу за людські права і самостійність та за збереження нашої духовости.

Голова 47-го Від. Марія Крамарчук привітала і представила гостей за почесним столом, а особливо представницю Централі СУА, заступницю голови Головної Управи Христину Навроцьку, яку пані 46-го Від., Тамара Ґуран і Люба Шміґель удекорували корсажем орхідей. Голова привітала і представила також піонерок СУА, представниць Відділу СУА із Сиракюз, Н. И. і представниць та представників всіх громадських організацій міста Рочестеру, які своєю присутністю вшанували і дали доказ признання українському жіноцтву об'єднаному в СУА.

Гості привітали їх оплесками.

Опісля, голова Централі СУА — Христина Навроцька у промові коротко накреслила історію Союзу Українок Америки, ріст розвиток і осяги цієї першої української жіночої організації в Америці. Одним з гарних осягів СУА це — створення Музею Українського Народного Мистецтва у Ню Йорку. Прелеґентка теж звернула увагу на ріст СУА, особливо молодечих Віділів і на важливість творення Дитячих Світличок при Відділах СУА які є дальшою запорукою росту не тільки нашої організації, але також нашої Церкви і всіх інших громадських організацій української Америки.

Найбільш зворушливою частиною Ювілейного Свята, було відзначення піонерок — членок СУА, які були зорганізовані у 6-му Від. ім. О. Басараб. Голова Окружної Управи СУА Північного Ню Йорку Ірина Руснак, накреслила коротко історію 6-го Від., який оснувався 1934 р. із 27 тоді ще молодих жінок, які прагнули зберегти контакт з рідним краєм, задержати українські традиції і працювати для своєї Церкви і народу. Скоро із 27 особового гуртка Відділ зріс до 130 членок і став найбільш активною організацією у Рочестері. Вони уряджували концерти у честь своєї патронки, театральні вистави, пікніки і забави, які давали їм фінансовий дохід, бо починали вони з 10 центовою місячною вкладкою. Їхня любов до рідної землі виявилася у жертвенності на народні цілі у Краю як: Дари на „Рідну Школу", Союз Українок, журнала „Жіноча Доля", політичних зв'язків, інвалідів, українську лікарню у Львові, Закарпатську Україну, матерям Біласа і Данилишина, а в повоєнному часі: допомога українським політичним в'язням у Німеччині, НТШ у Сарселі, Світовій Федерації українських Жіночих Організацій, Пластові, СУМА — їх жертвенність подиву гідна. Ці піонерки були каменярами, будівничими, які прокладали стежку українській правді та клали тривкі підвалини під будівлю СУА.

На жаль, не багато із тих відданих жінок залишилося між нами. Союзянки були знесилені віком і працею, і 6-ий Від. СУА ім. О. Басараб розв'язався у 1970 р. Та дух любови до рідного залишився і став прикладом для нащадків.

Дальше І. Руснак представила піонерок, подаючи короткий життєпис кожної з них, а Тамара Ґуран і Люба Шміґель удекорували її жетонами 50-ліття СУА, які помистецьки виготовила Ірина Юрків. Ці піонерки це: Агафія Пастушин, Анна Микитинська, Анна Рак, Евдоха Пристайко, Анна Мельник і неприсутня через слабе здоров'я, довголітня голова 6-го Від. Ева Ґерула. Гості вітали кожну піонерку оплесками і співали їм многолітствіє.

Зворушена Агафія Пастушин в імені піонерок подякувала союзянкам за пам'ять і особливе відзначення у 50-ліття СУА, висловивши радість, що діждалася бачити такий великий зріст і досягнення СУА, а особливо радість і гордість із Музею в Ню Йорку. Ще молоденькою дівчиною привезла вона зі собою вишивану запаску з Рідного Краю і зберігала її як скарб досьогодні. Тепер вона дарує цю запаску Музеєві Народного Мистецтва СУА у Ню Йорку. Гості в зворушенні нагородили А. Пастушин оплесками радости.

Отець шамбелян Микола Бабак, парох церкви св. Иосафата, провів молитву та поблагословив дари і присутні приступили до вечері.

Щоб продемонструвати нашу здисциплінованість та готовість гармонійної співпраці та довір'я вислано із ювілейних святкувань привіти голові централі СУА І. Рожанковській та почесній голові СУА Л. Бурачинській. Як символ єднання еміґрації з Батьківщиною вислано привіт Татьяні і Леонідові Плющам.

Одержано шість письмових привітів, деякі з пожертвами. Привіти, які вислано і які одержано відчитали Т. Ґуран і Л. Шміґель.

Мистецькою частиною Свята проводила секретарка Ювілейного комітету Ірена Михайлюк, яка представляла поодиноких виконавців, подаючи відповідні коментарі.рі. Програма розпочалася виступом молоденької, талановитої, піонерки Марії Бах. Другою точкою був виступ дітей танцювальної групи школи „Черемош", якою провадять ентузіясти народних танців Славко і Катя Вірли.

Уляна Бадинська відограла на акордеоні „Вязанку Українських Народних Пісень" у власній музичній обробці. Тріо сестер Словіковських, членок 46-го Від. СУА — С. Павлович, А. Білоус і П. Климочко, при фортепіяновому супроводі Т. Гринишин-Зімерман відспівали чотири пісні.

Святкування закінчено відспіванням національного гимну всіма присутніми.

Мистецьким оформленням залі зайнялася членка 46-го Від. Аня Івасів. Успіх імпрези треба завдячувати Ювілейному комітетові, що складався з членок 46 і 47-их Відділів СУА, які вклали багато праці, щоб гідно відсвяткувати Золотий Ювілей СУА.

50-ліття кожної організації це великий осяг, віддана праця уже третього покоління і маніфестація єдности, співпраці всіх складових частин з її проводом. Тепер СУА вступає у другу половину століття із свідомістю, що наша організація поклала підвалини українського громадського життя в Америці з вірою, що грядучі покоління донесуть прапор наших ідеялів до святкувань століття та надією, що наші правнучки з гордістю скажуть: „бо нас усіх єднає Союз Українок".

Ольга Ганушевська

Клівленд у поклоні Шевченкові

У неділю, 21-го березня ц. р., в просторій авдиторії середньої школи „Норманді" у Пармі, Огайо відбулось Шевченківське Свято, виконане молоддю Клівленду: учнями шкіл Українознавства, молодечими організаціями й Студентським Т-вом ім. Адама Коцка. Для підготови й переведення цих Шевченківських святкувань діяв окремий Діловий комітет, що його очолював мґр Степан Воляник.

Програму Шевченківського Свята започаткував вступним словом голова Ділового комітету. „Заповіт" і три пісні до слів Шевченка відспівав хор місцевої парафіяльної школи св. Иосафата, під управою Євгена Садовського,

Голова Українських Злучених Організацій, Відділу УККА в Клівленді, д-р Богдан Футей, представив присутнім Е. Окар — члена Міської Ради Клівленду й кандидата на пост конґресмена, яка відчитала Проклямацію з нагоди Шевченківських Роковин. Святочне слово виголосив діючий голова Студентського Т-ва ім. Адама Коцка, Зенон Кріслатий. Доповідач взяв за тему доповіді „Послання", зупинившись над провідними думками цього епахального Шевченкового твору. Деклямував О. Махлай, під гру на бандурі Т. Махлая. Збірну рецитацію вірша виконали учні Школи Українознавства при українській православній парафії св. Володимира, співав дівочий хор при Відділі ОДУМ „Червона калина". На закінчення першої частини виступив танцювальний ансамбль Відділу ОДУМ.

Після п'ятнадцять-хвилинної перерви, учні Школи Українознавства Т-ва „Рідна Школа", Х. Сушко й Н. Трач, започаткували другу частину свята виконанням уривка із Шевченкової поеми, а школа бандуристів маестра Григорія Китастого виступила з низкою пісень до слів Шевченка, в інструментації Г. Китастого. Сольову партію виконала Люся Лещук. Уривок із Шевченкової поеми опісля деклямували учні „Рідної Школи"; О. Корлятович, Л. Данило і М. Мартинюк. На чельо грав талановитий молодий челіст, Роман Іванюк.

У дальшому ході програми студентка Галя Яцишин відспівала пісні. Фортепіяновий супровід вела Оля Винницька. Відтак слідував хоровід у виконанні танцювальної групи Осередку СУМА ім. гетьмана Богдана Хмельницького в Клівленді, а програму святкувань закінчив дівочий хор „Мрія" під проводом Єлисавети Ясевич, при Осередку СУМА ім. Тараса Шевченка у Пармі, проспівавши низку пісень.

Відспіванням українського національного гимну закінчено Шевченківське Свято, що було під знаком нашої доростаючої зміни. Треба теж відмітити численну участь громадянства українського Клівленду, яка побереги заповнила одну з найбільших заль Парми.